

Partij	Vraag	Antwoorden
CDA	In de bijgevoegde tabel staan zowel de vereisten die genoemd worden in de NRD (kolommen B en C) als letterlijk overgenomen uit de Handreiking (kolom D). Gek genoeg wijken ze af van elkaar. Kan de wethouder bevestigen dat de gegevens in kolom D geheel correct zijn (ter informatie, ze zijn letterlijk uit de handreiking gekopieerd).	De teksten uit kolom D worden grotendeels herkent, maar lijken niet letterlijk en met de juiste context gekopieerd te zijn uit de Handreiking dus kan er kan geen uitspraak worden gedaan over de volledige juistheid daarvan. Alle toepasselijke wettelijke regels, rekenregels en beleidsvoorschriften zullen in beeld worden gebracht in de voorbereiding van windproject Beneluxplein. Dus ook die uit de Handreiking Risicozonering Windturbines. Er is geen sprake van separate of (deels) tegenstrijdige toetsingskaders.
CDA	In kolom E staan een aantal “juridische normen”. Kan de wethouder aangeven waarop deze juridische normen zijn gebaseerd. Is de wethouder van mening door het aangeven van de titel “juridische normen” dat deze normen wel geldig zijn en de normen in de Handreiking niet hoewel die zijn gebaseerd op de Omgevingswet (vroeger het Activiteitenbesluit Milieubeheer).	De in kolom E (“juridische status”) genoemde afstanden betreffen afstanden waar rekening mee gehouden moet worden voor de praktische inpassing van een turbine. Zo dient er bijvoorbeeld rekening gehouden te worden met de omvang van de fundering van een turbine, in relatie tot een nabijgelegen weg. Het betreft dan veelal fysieke belemmeringen, die de bouw- en onderhoudsmogelijkheden van een turbine in praktische zin kunnen beïnvloeden. Het zijn dus geen harde juridische afstanden die aanvullend op de regels uit de Handreiking gelden, of daarvoor in de plaats zouden moeten treden. De kolombeschrijving “juridische normen” is in dat opzicht onbedoeld verwarrend. Daarom zal in het vervolgtraject hier duidelijker onderscheid in worden aangebracht.
CDA	Is de wethouder bereid om in de Plan Milieu Effect Rapportage te afstanden te vergelijken met de vereisten van de Handreiking (kolom D) naast de vergelijking van de uitkomsten met de kolommen B, C en E?	De Handreiking beschrijft niet alleen hoe omgegaan moet worden met in de wet vastgelegde regels zoals wettelijke besluiten, maar kijkt ook naar beleidsregels van bestuursorganen (zoals Rijkswaterstaat) en naar ‘beleid’ van beheerders van infrastructuur (zoals TenneT en Gasunie). In de NRD gaat het in de context van veiligheidsafstanden dan respectievelijk over “normafstanden” (harde belemmeringen, waar vanuit wetgeving niet vanaf geweken kan worden) en “adviesafstanden”. Er is geen sprake van separate toetsingskaders om te komen tot het bepalen van afstanden itussen windturbines en andere objecten. De vereisten uit de Handreiking worden dus toegepast. Dit staat onder andere beschreven in paragraaf 3.9.1 van de NRD.

CDA	Als de vereisten in de Handreiking zijn gebaseerd op de Omgevingswet en vereisten van Tennet en Gasunie waarom wordt dan niet alleen gekeken naar de alternatief 1 omdat alleen dat alternatief aan alle vereisten van de Handreiking voldoet?	De effectbeoordeling van de alternatieven is nog niet uitgevoerd. Op voorhand kan niet worden gesteld dat enkel alternatief 1 voldoet aan de vereisten van de Handreiking (en andere regels). Dit moet blijken uit het planMER. De afstanden in de Handreiking zijn gebaseerd op eisen uit de omgevingswet en wensen van organisaties als TenneT en Gasunie. Het is mogelijk om met aanvullend onderzoek of extra veiligheidsmaatregelen af te wijken van dergelijke wensen. Daarom wordt dit onderzocht in het plan-MER.
PvdA	De gemeente geeft nu prioriteit aan de realisatie van de energie-, grondstoffen en materialentransitie. Zal de komst van een kerncentrale in de haven en de bijbehorende verandering in het energieaanbod hierdoor, deze prioriteiten voor de duurzame transitie beïnvloeden of naar de achtergrond verschuiven?	Waar kerncentrales in de toekomst komen zal overal invloed hebben op de energie- en grondstoffentransitie. Welke invloed de ontwikkeling zou kunnen hebben op de energie- en grondstoffentransitie op de verschillende locaties, is onderdeel van het onderzoek van het Rijk.
Volt	Op de website van de Nederlandse Emissie Autoriteit: Wat is emissiehandel? Nederlandse Emissieautoriteit staat dat 350 Nederlandse bedrijven meedoen aan het emissieplafond EU-ETS. Hoeveel en hoe groot gedeelte van de bedrijven in de Rotterdamse haven doen mee met dit emissieplafond (EU-ETS)? Wat zijn redenen voor bedrijven om hier niet aan mee te doen? Welke inspanningen levert de gemeente Rotterdam om ervoor te zorgen dat Rotterdamse bedrijven deel uitmaken	EU-ETS is verplicht voor fabrieken met een verbrandingsinstallatie van 20 MW of meer. Bedrijven hebben dus geen keuze om wel of niet mee te doen, en de gemeente Rotterdam speelt hier ook geen rol in. In Rotterdam bevinden zich 47 ETS-installaties, waarvan 44 in de haven. Dat is een klein deel van de 3000 bedrijven in de haven, maar wel 99% van de industriële emissies vanuit de haven.
Volt	In de 3e update van het KAR staat nu ook informatie over het werk van de klimaataanjagers. Hierbij staat dat zij kansen signaleren en bedrijven kunnen stimuleren om te verduurzamen. Welke activiteiten hebben de klimaataanjagers opgestart die er concreet voor hebben gezorgd dat bedrijven zijn gestimuleerd om te verduurzamen? Welke kansen hebben de klimaataanjagers gesignaleerd in 2024 gesignaleerd?	Voorbeelden opgestarte activiteiten om verduurzaming te stimuleren bij bedrijven: - Mobiliseren van de bouwsector tot het delen en samen ontwikkelen van “Paris Proof-kennis” om duurzamer door te bouwen aan de woningvoorraad - Kennis - en netwerkbijeenkomst georganiseerd over circulaire scheepvaart - Rotterdam is ism BZK aanjager van de City Deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling, stimuleren van stad en marktpartijen om de intentieverklaring te ondertekenen - Samen met MKB Rotterdam Rijnmond een Duurzaamheidscongres georganiseerd - Stimuleren van een zestal van de grootste ziekenhuizen van Rotterdam om te verduurzamen op het gebied van mobiliteit - Succesvolle proef i.s.m. een zestal apothekers waarbij overtollig ingeleverde medicijnen duurzaam verwerkt worden. Krijgt in 2025 vervolg: onderzocht wordt of deze aanpak kan worden uitgebreid naar meer apotheken Gesignaleerde Kansen: - Toezegging op de komst van de Klimaat Academie Rotterdam waar Rotterdamse bouwsector nauw bij betrokken is - Mogelijke opschaling van het Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen in samenwerking met de G4-steden - Verbinden van bedrijven in de haven aan bewoners(initiatieven) i.s.m. met de Number 5 foundation met als doel onderlinge samenwerking en kennisuitwisseling te stimuleren - Verkenning voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en de verduurzaming van sportverenigingen. - Verkenning met de Waterschappen en de Unie van Waterschappen over het circulaire watergebruik in de gebouwde omgeving.

Volt	Hoe zit het met het aantal openstaande vacatures in de haven? Hoeveel zijn het er nu, welke veranderingen hebben er plaatsgevonden ten opzichte van vorig jaar? In hoeverre zitten nog openstaande vacatures van de Rotterdamse haven verduurzaming van de haven in de weg?	Er zijn nu ongeveer 6.600 vacatures. Is ongeveer gelijk met vorig jaar. Moeilijk te bench marken, want pas vanaf nu hebben we Rijnmond inzicht zo ingericht dat je het kunt vergelijken. Ruim twee derde van de vacatures is niet of moeilijk invulbaar. Daarbij gaat grotendeels over technische functies. Bedrijven geven aan orders niet aan te nemen en ontwikkelingen vooruit te schuiven door personeelsgebrek. Dit zou je aan de energietransitie kunnen relateren, maar is niet afzonderlijk onderzocht.
GL	De inspreker van Shell zou nog terugkomen op de vraag welke regelgeving op dit moment het meest van invloed is op de verduurzaming/de verduurzaming tegenhoudt	Het belangrijkste regelgevend kader voor de ontwikkeling van de waterstofeconomie is de Europese Renewable Energy Directive. Binnen dit kader is bijvoorbeeld vastgesteld wanneer waterstof daadwerkelijk het label groen mag krijgen. Daarnaast geldt in 2030 in de Europese Unie een lidstaatverplichting voor gebruik van groene waterstof in de industrie van 42%. Voor transport geldt de doelstelling om in 2030 2,6% groene waterstof te gebruiken. Beide doelstellingen zijn bijmengnormen die ervoor zorgen dat er een markt ontstaat voor het gebruik van de relatief kostbare duurzame brandstoffen. Om transportdoelstelling te bereiken is de raffinageroute een belangrijk beleidsinstrument. Met de introductie hiervan heeft de Europese Commissie ervoor gezorgd dat de waterstofeconomie op gang kan komen door het aantrekkelijk te maken om grijze waterstof in raffinaderijen te vervangen door groene waterstof. De raffinageroute zorgt er namelijk voor dat de inzet van groene waterstof voor de productie van brandstoffen 'telt' voor de bijmengnorm voor hernieuwbare brandstof onder de transportdoelen.
PvdD	De inspreker van Shell zou nog terugkomen op de vraag hoe groot de CO2 voetafdruk is van de fabriek in Pernis.	De groene waterstof van HH1 zal worden ingezet om grijze waterstof (gemaakt van aardgas) op het Energy and Chemicals Park Rotterdam (Pernis) te vervangen. Gedurende de eerste tien jaar van operatie resulteert dit in een CO2-reductie van 2.4 megaton. Ter referentie, dat is gelijk aan de uitstoot van 75.000 auto's die 20.000 kilometer per jaar rijden gedurende diezelfde 10 jaar. Het luistert nauw om deze berekening te maken. In bovenstaande inschatting geven we een ordegrootte aan op basis van de verschillen tussen het produceren van grijze waterstof uit aardgas, en de daarbij behorende CO2 footprint, vergeleken met het produceren van groene waterstof volgens de regels vastgelegd in de gedelegeerde handeling in de Renewable Energy Directive.
GL	In de technische sessie sprak een van de sprekers vol lof over de vergunningenloods. Hoeveel vergunningenloodsen zijn er? Zijn deze loodsen alleen beschikbaar voor fossielvrije vergunningsaanvragen of worden deze bij allerlei vergunningen ingezet? Hoeveel hiervan focussen zich specifiek op het realiseren van waterstofproducten?	Er is één Vergunningenloods. Ze is gestart in september 2024. Ze is beschikbaar voor projecten in de energie- en grondstoffentransitie van de haven. Ze kan sparren met bedrijven aan de voorkant van een vergunningtraject en aan de achterkant met alle partijen evalueren. Er is geen regel over fossielvrij maar de projecten leiden allemaal tot minder CO2-uitstoot (in de haven of elders). Er zijn al waterstof-casussen langs geweest. Het is nog te vroeg voor statistieken.
GL	Welke investeringen en ontwikkelingen zijn er op dit moment in de haven ten behoeve van waterstof? Wat voor deel is dit van de totale investeringen en ontwikkelingen in de haven?	Er wordt op dit moment één grote elektrolyzer gebouwd, er zijn meerdere elektrolyzers in voorbereiding. Er wordt één ammoniak-importterminal gebouwd en meerdere overwogen. Er wordt hard gebouwd aan het waterstofnetwerk in de haven. In de Cluster Energie Strategie staat een goed overzicht van waterstofprojecten die lopen of worden voorbereid. We hebben geen inzicht in de investeringen.

In Haven van de toekomst- Verduurzamen productiesysteem staat: Het behalen van de emissiedoelen voor 2030 valt of staat met het succes van CO2- opslag en waterstof. Dit zijn projecten met een lange ontwikkeltijd. Daarom worden veel van de emissiereducties pas na 2025 verwacht. Welke plannen dragen bij aan deze reductie? Liggen deze plannen op schema?	Er zijn 2 projecten voor CO2-opslag in gasvelden onder de Noordzee: project Porthos en project Aramis. Dit zijn geen gemeente projecten. Project Porthos bevindt zich in de bouwfase en ligt op schema om in 2026 operationeel te zijn. Die ligt op schema. Binnen project Aramis wordt naar het finale investeringsbesluit toegewerkt, dit staat gepland voor eind 2025. Dit project lijkt voorlopig ook op schema te liggen. Wat betreft de waterstof-projecten: een aantal projecten zijn vertraagd of on hold gezet. Het is nog onzeker of de waterstofprojecten genoeg emissiebesparing gaan opleveren in 2030. Uit de Cluster Energie Strategie uit september blijkt dat door de huidige belemmeringen (energiekosten, stikstof, netcongestie) het zeer lastig wordt om de doelstelling van 2030 te halen.
GL Eerder hebben we de leidende principes in het Klimaat Actieplan Rotterdam vastgesteld. Hoe worden deze leidende principes ingezet en gewaarborgd?	De leidende principes zijn kernwaarden die dienen als intern kompas en in die hoedanigheid worden overwogen bij het starten van nieuwe zaken en ze worden meegenomen in onze lobby richting het Rijk. Een deel van de principes komt expliciet naar voren, bijvoorbeeld in de toetsingscriteria van het DTB of in de jaarlijkse rapportages die de DCMR voor ons opstelt. Daarnaast worden integrale afwegingen gemaakt en koppelkansen gesignaleerd bij de programmatafels.
Er is momenteel een waarborglocatie voor een kerncentrale op de Maasvlakte. Hoe groot is deze en hoe verhoudt de grootte hiervan zich tot een groene waterstof elektrolyse en wat een dergelijke elektrolyse ook verder aan ruimte nodig heeft zoals ammoniak-opslag? VVD	De gehele Eerste Maasvlakte is volgens regelgeving onderdeel van het waarborgingsbeleid van het Rijk. In september 2024 is er een actualisatierapport van het waarborgingsbeleid opgesteld. Hieruit is ook de Tweede Maasvlakte uit naar voren gekomen. En wordt daarom ook betrokken in de procedure voor nieuwe kerncentrales. Op alle locaties die onderdeel zijn van de procedure wordt er in het onderzoek rekening gehouden met twee kerncentrales op één locatie. Samen, incl. nodige gebouwen, zouden zij naar verwachting een ruimteclaim hebben van 50-60 ha in exploitatiefase en ongeveer 70 ha extra in de bouwfase. De laatste zou ook deels verspreid kunnen zijn. In vergelijking: het conversiepark op de Maasvlakte, waar de eerste 4 elektrolyzers komen, is 24 ha. Maar het is lastig te vergelijken qua ruimtevrage omdat de functies heel verschillend zijn. De waterstof die in elektrolyzers gemaakt wordt gaat het landelijk waterstofnetwerk in. Ammoniak-opslag is bedoeld voor waterstof-import uit het buitenland.